

DZIAŁANIA W SPRAWIE ODRY – NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE

NAJWAŻNIEJSZE

Kto jest zaangażowany w działania dot. Odry?

- W działania zaangażowanych jest kilka resortów, które nadzorują różne służby i jednostki, na poziomie lokalnym i centralnym, zobowiązane do działań bieżących i kryzysowych.
- Zaangażowane resorty: Ministerstwo Infrastruktury (MI), Ministerstwo Aktywów Państwowych (MAP), Ministerstwo Przemysłu (MP), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWIA), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), a także Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ).

Kto koordynuje?

- MKiŚ koordynuje działania związane z zagrożeniem środowiskowym Odry, **monitoruje sytuację i wydaje rekomendacje dla innych podmiotów**.
- W ramach Zespołu Zarządzania Kryzysowego MKiŚ (ZZK MKiŚ), w skład którego wchodzi przedstawiciele resortów i nadzorowanych przez nie jednostek, wydawane są rekomendacje kierowane do służb i użytkowników wód. Rekomendacje są aktualizowane co tydzień i przekazywane przez ZZK MKiŚ do RCB.
- W posiedzeniach ZZK MKiŚ uczestniczą też przedstawiciele Wydziałów Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego pięciu nadodrzańskich województw.
- MKiŚ nadzoruje GIOŚ, który prowadzi monitoring interwencyjny pod kątem „złotej algi”.
- GIOŚ informuje odpowiednie służby i podmioty o zagrożeniu toksycznym zakwitom glonu. Przyjęta jest trzystopniowa procedura alertowa, najwyższy jest alert III stopnia ostrzegający przed zakwitom „złotej algi”. Dane monitoringu są publikowane na portalu: www.gov.pl/web/odra oraz na stronie: www.pomiary.gios.gov.pl
- Dane monitoringowe analizuje Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ.

Kto jest pierwszy w terenie, gdy pojawi się śnięcie ryb?

- **Wody Polskie** (które są administratorem wód). Instytucja ma zarząd krajowy i zarządy regionalne. Pracownicy zarządów regionalnych m.in. prowadzą wizje terenowe, monitorują pracę urządzeń hydrotechnicznych, a także zagrożenie powodziowe i suszowe. Jeśli zauważą niepokojące zjawisko, np. śnięcie ryb, zawiadamiają inne służby, m.in. wojewódzki inspektorat ochrony środowiska (WIOŚ).
- **WIOŚ** nadzorowane są przez wojewodów.
- Wojewodowie koordynują działania kryzysowe na swoim terenie wraz z podległymi im służbami, obok WIOŚ również na ogół pojawia się straż pożarna czy Państwowa Straż Rybacka, we współpracy z innymi jednostkami m.in. Wodami Polskimi.

- **W poszczególnych województwach działania kryzysowe koordynują wojewodowie.**

Kto dostarcza danych i prowadzi badania naukowe?

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ), na podstawie danych monitoringu interwencyjnego, m.in. pomiaru temperatury, pH i przewodności wody oraz liczebności komórek „złotej algi” w próbkach wody, prowadzi analizy zagrożenia zakwitami.
- Wprowadzona skala zagrożenia: stopień ostrzegawczy i trzy stopnie alertowe. Pierwszy stopień jest najniższy, III stopień najwyższy, wskazuje na zagrożenie zakwitami.
- Instytut Ochrony Środowiska-PIB – prowadzi prace badawcze, doradza w zespołach eksperckich, prowadzi badania naukowe, np. nad skutecznością środków neutralizujących „złotą algę”.
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB – dostarcza informacji hydro-meteorologicznych niezbędnych do analiz, jest nadzorowany przez Ministerstwo Infrastruktury.
- Instytut Rybactwa Śródlądowego (IRS-PIB) pełni rolę doradczą-ekspertką, obecnie buduje też system monitoringu wód w całej Polsce (instytut jest nadzorowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi).

Niezbędna jest współpraca wielu jednostek centralnych i regionalnych

- Ze względu na podział kompetencji, niezbędna jest współpraca i wymiana informacji pomiędzy wszystkimi jednostkami.
- Działania skupiają się przede wszystkim na zapewnieniu bezpieczeństwa środowiskowego Odry, bo ogniska rozwoju „złotej algi” są obecnie zlokalizowane w dorzeczu tej rzeki.
- MKiŚ ocenił też ryzyko występowania w dorzeczu Wisły.
- **Wstępne wyniki oceny ryzyka wystąpienia zakwitów „złotej algi” przeprowadzonej przez MKiŚ wskazują, że trzy obszary cechują się krytycznym ryzykiem. Jest to:**
 - region wodny Górnej Odry: Odra, Kanał Gliwicki, Kłodnica i Bierawka;
 - region wodny Małej Wisły: górny odcinek Wisły, Kanał Dwory i Kanał Łaczański;
 - region wodny Noteci (Kanał Bydgoski i Górny Kanał Noteci).

Miejsca te również są badane przez służby środowiskowe pod kątem występowania „złotej algi”.

Najnowszy komunikat MKiŚ:

- ZZK MKiŚ od 19 czerwca 2024 r. przechodzi w formułę zespołu międzyresortowego: <https://www.gov.pl/web/odra/zzk-mkis-od-19-czerwca-przechodzi-w-formule-zespołu-międzyresortowego>